

**STUDENTSKÁ VĚDECKÁ ODBORNÁ ČINNOST (SVOČ)
2010/2011**

AUTOR: Daniela Němečková

NÁZEV: K problematice vzniku Československého polního soudu v SSSR

OBOR: Právní historie

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. Jiří Šouša jr.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Oponovaná práce SVOČ se věnuje tématu počátků a fungování čs. polního soudnictví v Sovětském svazu, které nebylo přímo dosud zpracováno a vhodně tak doplňuje a zceluje nové kvalifikační práce (kol. Havelky, Reichla), jež se zabývají materií vojenského soudnictví v té době, buď obecně, nebo ve Velké Británii. Přestože se otázka polní justice nachází spíše na okraji zájmu většinového proudu české vědy, jedná se důležitý případ speciální soudní soustavy vedle např. ústavního, správního či rozhodčího soudnictví a má proto svůj nezastupitelný význam nejen z hlediska odvětvové jurisprudence právněhistorické, ale také z pohledu kořenů platného práva procesního a trestního a praxe. Ostatně narůstající účast českých jednotek v zahraničních misích staví do popředí otázku, zda by nebylo vhodné, udržet si jistou svrchovanost státu i v této oblasti, příp. jak kompetenčně rozdělit služební, disciplinární a kárnou odpovědnost účastníků takových akcí, zvláště když jejich nevhodné chování, může v důsledku obvyklé personifikace států v osobě jejich reprezentantů ovlivnit vnímání celé ČR. Absolutní justiční suverenita nad příslušníky svých ozbrojených sborů je typická např. pro USA.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

5/5

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Práce se skládá z úvodu, kapitoly stručně načrtávající historické kořeny a z textu dotýkajícího se vlastního předmětu výzkumu. Je systematizována do dvou přibližně stejně rozsáhlých částí, z nichž je jedna věnována popisu ustavení, kompetencí a činnosti polního soudu a nesnáze s tím spojenými a druhá pojímá konkrétní případy. Následuje shrnující závěr, jenž se pokouší kriticky otázku zhodnotit. Nedílnou součástí práce je také soubor 12 příloh dobových právních i dalších dokumentů. Takové řazení částí práce je logické a vhodné. Metoda je spíše deskriptivní, byť se nejedná o exegezi, ale spíše o novohistorický přístup, tzn. popis, v příslušných pasážích prokládaný analýzou. Jako drobnou připomínku by bylo možno doporučit některé další tituly, např. sborník Czechoslovak Military Justice Abroad during the Second World War, který vyšel v New Yorku v roce 1975, doplnit by bylo možné též memoárovou literaturu. Být nepublikované, přesto jsou kvalifikační práce zajisté legitimními zdroji.

SVOČ - POSUDEK

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

3/4

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Práce splňuje formální standardy. Je na jazykově vynikající úrovni, je uspořádaná a čtivě psaná a vcelku graficky a technicky vyvedená způsobem vhodným pro vědeckou práci.

Za úvahu by stálo příště názvy oddílů kromě kurzivy zvýraznit ještě tučným písmem a odsadit je od vlastního textu, neboť se v celkové kompozici do jisté míry ztrácejí. Čestné prohlášení se běžně umísťuje ve spodní části stránky. Na str. 4 by místo „...výroků ministra Stráského k vykreslení situace...“ mělo správně být k dokreslení. Místo snad až příliš hovorového „...neobyčejný nával...“ lze na str.25 užít juristický terminus technicus nápad. Na str. 12 autorka několikrát opakuje adjektivum zmíněný (z. řešení, z. kritéria, z. osoby). Pro zvýšení přitažlivosti textu by se hodilo uplatnit občas synonyma.

Dále by bylo dobré sjednotit čas použitý pro verba v textu, kdy občas autorka používá přítomný čas (str. 6,7 apod.), většinou ovšem správně perfektum.

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

7/8

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Podstatnou roli při zkoumání obsahové stránky práce hraje kontrapunkt mezi teoretickou a „praktickou“ částí, které mohla autorka ještě více propojit. V teoretické části je dominující počáteční fáze, fungování soudů ke konci války a na osvobozeném území by si zajisté pro případnou publikaci zasloužilo ještě rozpracovat. Přínosná a zajímavá práce odpovídá přísným požadavkům kladeným na vědecké práce, ukazuje dobré zvládnutí tématu autorkou i její zaujetí a zajisté patří k těm lepším. Závěry jsou shrnující a kriticky analytické.

Je mistrně řemeslně odvedena, posílit by bylo možné vlastní invenci. Autorka např. mohla srovnat čs. vojenskou jurisdikci ve Velké Británii a v Sovětském svazu, kdy minimálně od vzniku vrchního polního soudu v SSSR mohla být svrchovanost čs. justice větší. Ve Velké Británii se lze setkat s přizpůsobováním britskému právu a souzením klíčových deliktů britskými soudy, v zemi sovětů se síla hostitelské země projevovala zejména v reálné a mimoprávní rovině, příp. ingerencemi ad hock. Zde je vhodné poznamenat ke konstatování na str. 16., že existuje-li mezinárodní smlouva dělící kompetence, tj. v podstatě kolizní normy, nejednalo se o ingerenci – zasahování do působnosti čs. soudních orgánů, ale šlo o omezení působnosti (rámce činnosti) těchto institucí. Věta na str. 8, kde se říká, že „Čs. vojáci byli podřízeni jurisdikci čs. polních soudů podle čs. práva, které spadaly pod jurisdikci britských soudů.“ je oxymoron. Vysvětlen je zčásti až na straně následující. V praktické části, kde se setkáváme i se souzením politických deliktů, by bylo zajímavé srovnat to opět s řešením analogických kauz polními soudy ve Velké Británii (viz např. k tomu kniha Josefa Reiner, Komunisté v československém pozemním vojsku na Západě).

Na str. 10 pozn. 26 je poněkud zvláště odkázáno na obrazovou přílohu, ačkoliv by se spíše hodila poznámka informativní. Na str. 8 používá autorka pojem Foreign Office, který je sice jasný, ale přesto v český psané odborné práci by se

SVOČ - POSUDEK

slušelo alespoň čtenářům připomenout, že jde o britské Ministerstvo zahraničí a příp. zmínit jeho význam, který pro Prozatímní státní zřízení v Londýně nebyl nezanedbatelný.

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů¹

18/20

Závěrečný komentář:

Souhrnně lze říci, že práce kol Daniely Němečkové „K problematice vzniku Československého polního soudu v SSSR“ prokazuje pokročilou zručnost vědecké techniky, obsahuje vlastní invenci ve zpracování využívaných zdrojů, kombinuje různé vědecké prostředky a řadí se tak mezi nadprůměrné studentské vědecké práce ve všech ohledech.

Otázky k ústní obhajobě:

- 1. Vymezení právní úpravy polního soudnictví v SSSR a jeho aplikace (kontinuita s první republikou).**
- 2. Kategorizace provinění stíhaných vojenskými soudy**
- 3. Procesní stránka prvních řízení před ČS. polním soudem v SSSR.**

DATUM A MÍSTO: 18.05.2011

PODPIS AUTORA POSUDKU:

¹ Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.